

afbrød de den Fjenderne nærmeste Del af Broen, for at Broen kunde være sikret mod et pludseligt Angreb af Fjender, og for at Scytherne skulde tro, at den vilde blive afbrudt. Scytherne blev narrede og drog bort; men de traf ikke de tilbagevendende Persere, og Darius naaede endelig til Flodens Bred. Da han var kommen herhen om Natten, blev han bange for, at Grækerne allerede var borte. Men da Perserne med høj Røst havde kaldt paa Histiaeus, sejlede Grækerne strax over til den anden Flodbred, og, efter at Broen var istandsat⁶⁾, blev hele Hæren frelst.

¹⁾ en Scyther = Scytha. ²⁾ Ister, Gen. -ri. ³⁾ fastsætte = præstiuere. ⁴⁾ afbryde = solve. ⁵⁾ „følge“ oversættes som „bruge“. ⁶⁾ istandsætte = reficere. Tallene skrives helt ud med Bogstaver.

V. Prisopgaver.

Til Besvarelse af de for Aaret 1900—1901 af Universitetet udsatte 13 Prisopgaver*) indkom i Aaret 1901—1902 12 Afhandlinger, nemlig 1 theologisk, 1 retsvidenskabelig, 3 lægevidenskabelige, 2 filosofiske, 1 historisk, 1 østerlandsk-filologisk, 1 tysk-filologisk og 2 fysiske, samt 1 Besvarelse af den i 1899 udsatte Prisopgave i Naturhistorie**). Af disse Afhandlinger fandtes den retsvidenskabelige, de tre lægevidenskabelige***), den ene af de fysiske og den naturhistoriske værdige til Prisen. Accessit tilkjenndtes de to filosofiske, den historiske, den østerlandsk-filologiske, den tysk-filologiske og den ene af de fysiske Afhandlinger.

Forfatterne fandtes at være:

Af de prisbelønnede Afhandlinger:

- Cand. juris *Troels Georg Jørgensen*, af den retsvidenskabelige,
 Cand. med. *Georg Michael Thomas Jensen*, af den første af de lægevidenskabelige,
 Cand. med. *Johan Peter Hartmann*, af den anden af de lægevidenskabelige,
 Cand. med. *Vilhelm Reinsholm*, af den tredie af de lægevidenskabelige,
 Mag. sc. *Marie Birgit Trolle*, af den anden af de fysiske,
 Stud. mag. *Asger Ditlevsen*, af den naturhistoriske.

Af de Accessit tilkjenndte Afhandlinger:

- Stud. juris *L. Fr. Winding Kruse*, af den første af de filosofiske,
 Stud. theol. *Andreas Møllerup*, af den anden af de filosofiske,
 Cand. mag., *Fru Caroline Thelin, født Christiansen****)*, af den historiske,
 Stud. theol. *Johannes Jørgensen*, af den østerlandsk-filologiske,
 Stud. mag. *Theodor Valdemar Jensen*, af den tysk-filologiske,
 Ingeniør ved Statstelegrafan, Cand. polyt. *Carl Emil Krarup*, af den første af de fysiske.

*) Jfr. Univ. Aarb. f. 1900—1901 S. 924—925.

**) Jfr. Univ. Aarb. f. 1899—1900 S. 549.

***) Ved Ministeriets Skrivelse af 11te Marts 1902 meddeltes der Tilladelse til, at Guldmedaillen tildeltes alle Afhandlingernes Forfattere.

****) Forfatterinden var i Henhold til kgl. Resolution af 2den Juni 1891 paa Grund af Alder udelukket fra at konkurrere.

Vedkommende Censurers Bedømmelser af de indkomne Afhandlinger lyde saaledes:

I. Den theologiske Afhandling. Som Besvarelse af Universitetets theologiske Prisopgave for Aaret 1900—1901 „En kritisk Fremstilling af Hovedretningerne indenfor den nytestamentlige Exegese ved Midten af det 19de Aarhundrede“ er der indkommet én Afhandling (Motto: *‘Ο θε̅ς πνευματικὸς ἀναστρέφει πάντα.* 1 Cor. 2,15).

Afhandlingen har visse formelle Fortrin. Indledningen er ret lovende, Fremstillingen er klar, og Grupperingen af de exegetiske Hovedretninger er vel skikket til at danne en brugbar Ramme for Indholdet. Men dette selv er ikke tilfredsstillende. Afhandlingen er næsten helt igjennem et Andenhaandsarbejde. Saavel i Fremstillingen som i Bedømmelsen af de paagjældende Exegeters Arbejder røber Forfatteren ikke i synderlig Grad Selsyn, men holder sig i stor Udstrækning til de Behandlinger, som ere givne af andre. Kun ganske sporadisk forekommer der Beviser og Illustrationer udfra de vedkommende Exegeters egne Skrifter. Forfatteren har ikke tilstrækkeligt Blik for de forskjellige Metoder indenfor Exegesen, og hans Fremstilling og Bedømmelse af Fortolkernes theologiske Standpunkt er holdt i for stor Almindelighed uden Skarphed i Iagttagelse og Problemopstilling. Ogsaa begaar han enkelte ligefremme Fejlgreb i Placeringen af Exegeterne indenfor de forskjellige Grupper. Paa Grund af disse Mangler kunne vi ikke tilkjende Afhandlingen nogen Belønning.

Kjøbenhavn, den 15de Marts 1902.

H. Scharling. P. Madsen. L. W. Schat Petersen.
J. C. Jacobsen. V. Ammundsen.

II. Den retsvidenskabelige Afhandling. Som Besvarelse af Universitetets Prisspørgsmaal for Aaret 1900—1901 i Lovkyndighed: „Spørgsmaalet om, hvorvidt Indtrædelse af en Krigstilstand for Landet over Indflydelse paa den indre statsretlige Ordning, undersøges med særligt Hensyn til dansk Ret“, er indkommen en Afhandling med Motto: „Staten er det blivende“. Høegh-Guldberg.

Da Æmnet ikke tidligere har været Gjenstand for en samlet Fremstilling i dansk Ret, er Afhandlingen helt igjennem selvstændig i Henseende til Anlæg og Udførelse. Den fremhæver de mange Omraader, paa hvilke Krigstilstanden afføder Virkninger paa den retlige Ordning indenfor Staten og grupperer dem paa en systematisk, velordnet Maade. Den indenfor de enkelte Grupper af Forhold ved Krigstilstanden fremkaldte særlige Ordning har Forfatteren dernæst fremstillet og belyst ved Hjælp af vor Lovgivning og Praxis under skjøn som Jævnførelse med fremmede Lovgivelser og med Benyttelse af baade juridisk og militær Litteratur. De derunder faldende Granskninger af tvivlsomme Spørgsmaal ere vel ikke alle lige fyldestgjørende, idet de paa nogle Steder ere for lidet dybtgaaende, men gennemgaaende vise de dog Forfatterens gode Evner til selvstændige juridiske Undersøgelser, navnlig ved at fremdrage ledende Synspunkter for Forholdenes retlige Ordning; særlig fortjener hans Behandling af Spørgsmaalet om Erstatning for Krigsskade Anerkjendelse.

Vi maa derfor anse Afhandlingen værdig til at belønnes med Universitetets Guldmedaille.

Kjøbenhavn, den 3die Marts 1902.

H. Matzen. Jul. Lassen. Carl Torp.
V. Bentzon. H. Munch-Petersen.

III. De lægevidenskabelige Afhandlinger. Der er indkommet tre Besvarelser af Universitetets lægevidenskabelige Prisopgave for Aaret 1900—1901, der lyder saaledes:

„Der ønskes en Redegjørelse for de forskjellige Methoder til cirkulær Forening af overskaarne større Arterier og Venestammer og for de Resultater, man med disse klinisk og experimentelt har naaet. Spørgsmaalet ønskes yderligere belyst ved selvstændige Undersøgelser“.

Alle tre Forfattere synes os at have løst Opgaven paa en særdeles tilfredsstillende Maade, idet de ikke blot have givet en udtømmende og kritisk Fremstilling af, hvad der hidtil foreligger til Spørgsmaalets Belysning, men tillige alle med i høj Grad anerkjendelsesværdig Flid have søgt og virkelig opnaaet at bidrage væsentligt til Løsning af Tvilsspørgsmaalene ved talrige experimentelle Undersøgelser. Alle tre Forfattere gjøre det saaledes gennem en Række af særdeles overbevisende Experimenter klart, at de Methoder, der tilstræbe Forening af Karret ved Hjælp af Protheser af forskjellig Art, ere forkastelige, idet de hurtigt medføre fuldstændig Obliteration af dette. Denne Oplysning er ny og værdifuld. Paa den anden Side vise de alle ved deres Forsøg, at det er muligt ved cirkulær Forening af et større overskaaret Kar at opnaa en smuk Heling med varig og god Permeabilitet af Karret, om de end ere noget uenige om, hvilken Foreningsmethode der bør foretrækkes.

Forfatteren til den med „g“ mærkede Afhandling foretrækker direkte Forening af de overskaarne Ender ved fortløbende Silkesutur, efter at først intima er knyttet til intima ved tre U-formige Suturer. Hans Forkastelse af den Murphyske Invaginationsmethode synes ikke helt velbegrunder, idet han kun tre Gange har forsøgt denne, og i et af Tilfældene har opnaaet smuk Heling uden Forsnævring. Fremfor de andre har denne Forfatter ofret Spørgsmaalet om Aarsagen til Thrombosedannelse efter Operationerne en særlig Opmærksomhed, idet han systematisk har foretaget bakteriologisk Undersøgelse af Operationsstedet. Han er herved kommet til det Resultat, at Thrombosedannelsen saa godt som altid skyldes Infektion. — Sproget i denne Afhandling er livligt og klart.

Forfatteren til den med „nn“ mærkede Afhandling foretrækker ogsaa direkte Forening med de overskaarne Ender ved Silkesutur, om han end ogsaa ved Murphys Invaginationsmethode har opnaaet flere gode Resultater. Denne Forfatter har med særlig Iver og Grundighed kastet sig over Prothesespørgsmaalet, har ikke blot forsøgt de tidligere anvendte Protheser, men ogsaa konstrueret og anvendt nye Former for saadanne. Resultatet har altid været i Disfaveur af Prothesemethoderne. — Sproget og Fremstillingen i denne Afhandling er noget tung og mindre klar end i de andre Besvarelser.

Hvad endelig den tredie under Mottoet: „parvum parva decent“ indleverede Afhandling angaar, mene vi, at den fortjener endnu større Anerkjendelse end de to andre. Den hæver sig ikke lidet over disse, ikke blot ved Fremstillingens Klarhed og stringent Logik, men ogsaa ved betydelig Originalitet i Ræsonnementerne og i Anlægget af de experimentelle Undersøgelser. Denne Forfatter konstaterer vel ligesom de andre, at man ved direkte Sutur af Karenderne kan opnaa et smukt Resultat, men han foretrækker dog Invagination efter en af ham udfundet, forbedret Methode. Da de experimentelle Resultater, Forfatteren har opnaaet med sin Methode, langt overgaar, hvad der tidligere er opnaaet, idet 9 Forsøg alle ere lykkedes smukt, er der Grund til at antage, at denne Fremgangsmaade virkelig er en Berigelse for dette Felt af Kirurgien og vil have en Fremtid for sig. Ogsaa denne Forfatters Forsøg over Prothese-Methoderne ere særdeles grundige og overbevisende om disse Methoders Ubrugelighed. I Modsætning til de andre Forfattere, og til alle tidligere Forfattere i det hele taget, foretrækker han Catgut som Suturmateriale. Hans Begrundelse heraf synes meget tiltalende, og hans Resultater berettiger i hvert Fald fuldt ud hans Standpunkt. Forfatterens Afhandling er ledsaget af overordentlig smukke Tegninger, Fotografier og Præparater. Vi vilde finde det særdeles ønskeligt, om denne Afhandling ved Offentliggjørelse blev gjort tilgængelig for Kirurgernes Kreds her og i Udlandet.

Om vi end saaledes finde Grund til særligt at fremhæve det sidst-

nævnte Arbejde, anse vi dog ogsaa de to andre Afhandlinger for fuldt værdige til Prisen, og vi indstille derfor alle tre Forfattere til at belønnes med Universitetets Guldmedaille.

Den 27de Februar 1902.

Thorkild Roving.

O. Wanscher.

IV. De filosofiske Afhandlinger. Til Besvarelse af Universitetets filosofiske Prisopgave for Aaret 1900—1901: „Sammenligning mellem Humes Filosofi, saaledes som den fremtræder i hans Treatise og som den fremtræder i hans Essays“, er der indkommet to Afhandlinger.

Den ene af dem, der har til Motto: „Human Science is the only science of man“ etc., kommer gennem en Sammenligning af Humes forskellige Værker til det Resultat, at der hos Hume ikke har fundet nogen filosofisk Udvikling Sted efter Affattelsen af hans Ungdomsværk („Treatise“), men at Forskjellen mellem dette og de senere Arbejder skyldes dels skuffet litterær Ærgerrighed dels Lysten til at popularisere. Selv om Forfatteren i det Væsentlige skulde have Ret i dette Resultat, er den Undersøgelse, der fører ham til det, ikke udtømmende og ikke i alle Enkeltheder nøjagtig. Der findes flere positive Fejl i Fremstillingen, og væsentlige Punkter (saaledes: „Treatise“s Drøftelse af Begrebet Selv; den genetiske Karakter af „Treatise“s Ethik i Sammenligning med Ethiken i „Essays“) lades ude af Betragtning. Da Afhandlingen alligevel røber Flid og Interesse og indeholder gode Afsnit og Bemærkninger, ønske vi at tilkjende Forfatteren Accessit.

Den anden Afhandling, hvis Motto er: „It was my favorite employment to read character in speculation“, vidner om stor Interesse for Hume baade som Menneske og som Filosof og om flittigt Studium af hans Værker og er skreven med Liv og Kraft. Forfatteren finder Forklaringen af Humes Produktion, og særligt af Forskjellen mellem Ungdomsværket og de senere Værker, i hans personlige Udviklingsgang fra den gjærende Ungdomstid til den modne, praktiske Manddomsalder. Gennem sin Udvikling af denne Hypotese faar Forfatteren Anledning til adskillige interessante og træffende Bemærkninger. Men i den Skildring af Hume's Barndoms- og Ungdomstid, der lægges til Grund for Forklaringen af Forholdet mellem Hume's Værker opereres der paa betænkelig Maade med Konstruktioner, som ikke bygges paa historiske Fakta. Forfatteren konstruerer den Hume, af hvis indre Udvikling han vil hente Gaadens Løsning, og han overser desuden bestemte Udtalelser af Hume selv (især i Brevene til Strahan). I sin Tillid til det Hume-Billede, han har dannet sig, undlader han at foretage en tilstrækkeligt grundig Analyse af selve Værkerne, hvilket har til Følge, at han kommer til at undervurdere Forskjellen mellem dem; særligt undervurderer han Betydningen af de Afsnit af Ungdomsværket, Hume lod synke i Forglemmelse og derved unddrog fra frugtbar Indflydelse paa den nærmest følgende filosofiske Udvikling. Da der tilmed ogsaa i det enkelte findes utvivlsomme Fejltagelser i Afhandlingen, kunne vi — med al Anerkjendelse af den Begavelse, hvorom den afgjort vidner, og af det Liv, hvormed den er skreven — kun tilkjende Forfatteren et Accessit.

Den 2den Marts 1902.

H. Høffding.

K. Kroman.

Cl. Wilkens.

V. Den historiske Afhandling. Som Besvarelse af det for Aaret 1900—1901 udsatte Prisspørgsmaal: „En Fremstilling og kritisk Vurdering af de forskellige Opfattelser af de ledende Personligheder i den engelske Revolution (1629—1660), særlig Cromwell, der i Tidernes Løb have gjort sig gjældende i den historiske Litteratur i og udenfor England“ er indkommet en Afhandling med Motto: „Non multum sed multa“.

Allerede dens store Omfang, omtrent 750 Kvartsider, viser det særdeles betydelige Arbejde, Forfatteren har sat ind paa Æmnets Behandling, og den bærer ogsaa paa alle Punkter Vidne om den alvorligste Flid. Paa ganske faa Undtagelser nær har Forfatteren gennemgaaet og kritiseret de talrige Skrifter om den engelske Revolution, der ere fremkomne fra dens Samtid til vore Dage; delvis har han endog stræbt at yde mere end Opgaven fordrede, idet han har indladt sig paa at bestemme Kildeværdien af de engelske Memoirer fra det 17de Aarhundrede. Hans Citater ere endvidere paalidelige og omhyggelige, og der findes ogsaa adskillige gode og rammende selvstændige kritiske Iagttagelser. Men paa den anden Side lider Afhandlingen under betydelige Mangler. Saaledes har allerede Grupperingen af de behandlede Værker sin svage Side. Forfatteren deler dem efter deres Hjemland, tager først hele den engelske, derpaa den tyske og den franske Litteratur, hver for sig i kronologisk Rækkefølge. Han har derved udelukket sig fra at paavise de forskellige Litteraturs Indflydelse paa hinanden; eksempelvis skal nævnes, at han først skilder Ranke's *Englische Geschichte im 16. u. 17. Jahrhundert* efter at han har behandlet de engelske Værker, der udkom senere end Ranke's og bleve paavirkede af dette. En større Anke er dog den, at Forfatteren kun meget sjældent naar til en samlet Bestemmelse af de enkelte Værkers Grundsyn. Han bærer sig i Regelen ad paa den Maade, at han gennemgaaer deres Behandling af de enkelte Personligheder kronologisk med Hensyn til deres Deltagelse i Revolutionens Begivenheder uden at sammenarbejde sit Indtryk af Opfattelsen til en Helhed; Fremstillingen bliver derved rig paa Gjentakelser og ofte trættende, og saavel Referat som Kritik falder i spredte Stykker. Hele dette Anlæg udelukker ogsaa Forsøg paa at bestemme og gruppere de forskellige Opfattelser efter deres Væsenskjendemerker, f. Ex. om de ser Revolutionen som et overvejende politisk eller religiøst Fænomen, om de ser Cromwell som en Heros eller som en Hykler, som en stor organiserende Statsmand eller som en Politiker med væsentlig kun Evner til at bryde ned, eller lignende. Afhandlingens Karakter bliver derved i det hele, hvad dens Motto beskedent antyder. Hertil kommer, at Forfatteren ved sine Forsøg paa kritisk Vurdering ganske lader sig lede af de politiske og kirkelige Meninger, som han selv nærer og ret utidigt fremsætter. Han gaar i politisk Henseende ud fra, at enhver voldsom Omvæltning er af det onde, i kirkelig Henseende fra, at væbnet Kamp for religiøse Ideer og endvidere alt Sekterervæsen er i Strid med den sande Kristendom. Det vil let ses, hvorledes denne Betragtningssmaade kun giver ham faa Betingelser til med ægte historisk Smidighed at fordybe sig i den engelske Revolutions, Puritanismens og de ledende Mænds Aand og Tankegang eller i den overfor dem sympathetiske Litteratur. Det fører ogsaa til, at Forfatteren forholdsvis kort affejer Carlyles Værk om Cromwell og ikke har Øje for dets positive banebrydende Betydning i Retning af en hel ny Forstaaelse af Revolutionens første Mand. De Bemærkninger af almindelig Natur, som Forfatteren indfletter rundt om, ere jævnlige af trivielle eller ganske uforstaaende Art.

Paa Grund af disse Mangler mene vi ikke at kunne tilkjende Afhandlingen Prisen, men ere ikke i Tvivl om, at Forfatterens overordentlig store Flid og energiske Stræben ligesom den Varme, hvormed han er gaaet til Opgaven og har søgt at løse den, gjør ham fuldt værdig til at opnaa et Accessit.

Den 27de Februar 1902.

Joh. Steenstrup.

Kr. Erslev.

J. A. Fridericia.

VI. *Den østerlandsk-filologiske Afhandling.* Til Besvarelse af Prisopgaven i østerlandsk Filologi: „En systematisk Fremstilling af Infinitivernes Former og syntaktiske Brug i Arabisk med Sammenligning af Hebraisk og Aramaisk“, er der indsendt en Afhandling mærket med et sammenslynget Tegn.

Det maa beklages, at den Form, hvori denne Afhandling fremtræder, i rent stilistisk Henseende er mindre tilfredsstillende, saa at den gjør et mindre modent Indtryk, end Tilfældet burde være efter de Kundskaber, som Forfatteren lægger for Dagen, og det Tankearbejde, der ligger til Grund for hans Fremstilling. Heller ikke har det været til Gavn for Arbejdet, at Forfatteren i Afhandlingens første Del under Paavirkning af Barth og Jahn har indladt sig paa en udførlig Undersøgelse af Infinitivformernes Tilblivelseshistorie, som har ligget noget over hans Kræfter paa hans Studiers nuværende Standpunkt, hvad han iøvrigt selv gjentagne Gange hentyder til. I Stedet derfor vilde en Behandling af Sprogbrugens faktiske Anvendelse af de forskellige Former have været frugtbare. Ulige højere staar derimod Afhandlingens anden Del, hvor de syntaktiske Forhold behandles. Det er her kun mindre væsentlige Punkter, der ere undgaaede Forfatterens Opmærksomhed, idet det dog ikke kan billiges, at han for nogle af de almindelig bekendte Fænomeners Vedkommende undertiden indskrænker sig til en Henvisning til de foreliggende Lærebøger, da en indgaaende Behandling ogsaa her lejlighedsvis kunde have ført ind paa vigtigere Spørgsmaal. Men hele dette Afsnit røber, selv om man ikke altid kan tiltræde Forfatterens Resultater, et alvorligt Tankearbejde og en Stræben efter en selvstændig Opfattelse af de forskellige Spørgsmaal.

Uagtet Afhandlingen navnlig i sin anden Del indeholder flere Partier, der for deres Vedkommende maa betragtes som en fyldestgjørende Løsning af Opgaven, mene vi dog til vor Beklagelse af de ovenfor anførte Grunde ikke at kunne tilkjende den Prisen. Men i Betragtning af den Flid og Tænksomhed, den røber, og af de gode og sikre Kundskaber, Forfatteren indenfor det af ham benyttede Litteraturomraade lægger for Dagen, er det sikkert fuldt berettiget at belønne den med et Accessit.

Kjøbenhavn i Marts 1902.

Vilh. Thomsen.

Fr. Buhl.

VII. *Den tysk-filologiske Afhandling.* Som Besvarelse af den for 1900—1901 udsatte Prisopgave, der ønskede „En indgaaende Undersøgelse af Behandlingen af den indoeuropæiske Lydgruppe sk (sc, sq) fra de ældste Tider til de nuværende Dialekter i Tysk med Nederlandske og Frisisk under stadig Sammenligning med Udviklingen i Engelsk“ er der indkommet en Afhandling med Motto: „Uden Lyd, intet Sprog (Joh. Storm)“.

Forfatteren har opfattet Opgaven saaledes, som om det hovedsagelig kom an paa om muligt at bestemme, om det Lydkomplex, der ligger til Grund for middelhøjtysk, middelnedertysk og nederlandsk *sch* (*sz*) ny-engelsk *sh* = got. nord. *sk*, paa fællesgermansk Trin har været *sk* eller *sz*. Efter i en Indledning paa en meget overskuelig Maade at have indført i dette Problem undersøger han A) Muligheden af *sz*, B) af *sk* som det formodede germanske Komplex. Paa Grundlag af 1) Fordelingen af *sz* og *sk* i Vestfalsk (*sz* i Forlyd, *sk* i Indlyd) og Frisisk (for hvilken Dialekt Forfatteren dog, hvad han ikke selv bemærker, arbejder med aldeles ufuldstændigt Materiale) og 2) den Omstændighed, at Lydgruppen indoeur. *zg* > germ. *sk* (vestfalsk i Indlyd *sk*) ogsaa er bleven til mht. nht. *sch*, er han „nærmest tilbøjelig“ til at ansætte *sk* som det formodede germanske Komplex. Overgangen *sk* > *sch* vil han forklare ved s'ets palataliserende Virkning.

Medens Forfatteren saaledes med stor Sikkerhed og omfattende Viden bevæger sig paa de Omraader, der betinger Løsningen af den forhistoriske Del af Spørgsmaalet, har han helt undladt det, der dog burde være Hovedsagen, nemlig at forfølge Lydgruppen i den historiske Tid ved indgaaende at undersøge de Skrivemaader i de overleverede Mindesmærker og Haandskrifter, der kunde komme i Betragtning ved Bedømmelsen af Lydværdien. Da han heller ikke, som Opgaven forlangte, har anstillet sin Undersøgelse „under stadig Sammenligning med Udviklingen i Engelsk“,

idet han overhovedet ikke undersøger Udviklingen i Engelsk, men med faa Ord angiver Resultatet for Engelsk, saaledes som det kan læses i Haandbøger, som formentlig faststaaende, og da han hverken for Tysk, Frisisk eller Engelsk tager det fornødne indgaaende Hensyn til Dialekterne, ere vi ikke i Stand til at indstille ham til Prisen. Men han lægger iøvrigt meget grundige sprogvindenskabelige Kundskaber for Dagen, der, hvis han havde arbejdet med mere omfattende Materiale, nok kunde have gjort hans Afhandling værdig til Prisen, og vi finde derfor, at der ubetinget bør tilkjendes ham Accessit.

Kjøbenhavn, den 3die Marts 1902.

H. Møller.

Otto Jespersen.

VIII. De fysiske Afhandlinger. Som Besvarelse af den for 1900—1901 udsatte Prisopgave i Fysik og Kemi, som lød saaledes: „Der ønskes en Oversigt over de Metoder, der have været anvendte til at bestemme en Leders Selvinduktion, samt en experimental Prøvelse af de i de sidste Aar foreslaaede nye Metoder“, er der indkommet to Afhandlinger.

Den ene af dem med Motto: „Videnskabens Anvendelse i Praxis“ er et meget omfangsrigt Arbejde; Forfatteren gjenemgaar først med stor Fuldstændighed og tildels ret udførligt de Metoder til Maaling af Selvinduktion, som have været anvendte. Det maa derfor siges, at Forfatteren i en vis Forstand endog paa meget udtømmende Maade har besvaret den første Del af Opgaven. Det havde dog været ønskeligt, at Forfatteren havde gjort Oversigten over Udviklingen lettere for Læseren; han har i Virkeligheden ofte indskrænket sig til at gjengive Originalafhandlingernes Formler med deres forskellige Benævnelser og Betegnelser; en sammenfattende Bearbejdelse af de enkelte Metoder vilde have givet, hvad Opgaven fordrer, en Oversigt over det hele Omraade. I den sidste Del af Arbejdet meddeler Forfatteren en Række Maalinger af Telefonkablers Selvinduktion. Disse Maalinger kunne ganske vist være af Betydning for Telefontechniken, men de ligge ganske udenfor den stillede Opgave og ere aabenbart udførte af Grunde, der ikke staa i Forbindelse med den. Med al Anerkjendelse af det store og samvittighedsfulde Arbejde, Forfatteren har anvendt paa Opgaven, mene vi derfor, at vi ikke kunne gaa videre end til at tilkjende ham et Accessit.

Den anden Afhandling, som har til Motto: „ $(x + y - z)^0 = 1$ “, slutter sig derimod nøje til den stillede Opgave og gaar særlig ud paa at prøve de nyere Metoder ved Forsøg. Forfatteren omtaler først, hvorledes Strømstyrken i en Ledning med given elektromotorisk Kraft paavirkes af Selvinduktion, Kapacitet og magnetiske eller umagnetiske Metal-masser. Efter saaledes at have banet Vejen for Forstaaelsen af de anvendte Metoder, giver han en Skildring af de vigtigste af disse, som Forberedelse til den experimentale Del. Med Hensyn til denne gaar Forfatteren meget grundigt tilværks. Først undersøges det anvendte Galvanometer med Hensyn til Modstand, Selvinduktion osv. Med dette Apparat prøves nu de af K. Prytz og Rowland angivne Metoder. Derefter gaar Forfatteren over til Forsøg med Vexelstrømme, hvortil Dynamometret benyttes. Her undersøges nøje den anvendte Vexelstrømskilde og den af Oberbeck foreslaaede Methode prøves nu. Særlig maa det fremhæves som en Fortjeneste ved Arbejdet, at Forfatteren nøje undersøger den Indflydelse, nærliggende Metal-masser have paa Iagttagelserne, og at han viser, hvorledes man maa gaa frem for at udlede den rene Selvinduktion af dem. Besvarelsen viser tydeligt, at Forfatteren fuldkomment behersker det behandlede Omraade; den udmærker sig ved den Grundighed, hvor-med det hele er behandlet; han har ikke skyet nogen Anstrængelse for at gennemføre Undersøgelser saa vidt, som de Midler, der have staaet til hans Raadighed, have tilladt. Særlig maa det store Regne-Arbejde, der er gjort for at faa det bedst mulige Resultat af Forsøgene, frem-

hæves. Vi anse derfor Arbejdet for fuldt værdigt til at belønnes med Universitetets Guldmedaille.

Kjøbenhavn i Marts 1902.

C. Christiansen.

S. M. Jørgensen.

Emil Petersen.

IX. Den naturhistoriske Afhandling. Som Besvarelse af den i 1899 udsatte Prisopgave: „Der ønskes en paa selvstændige Indsamlinger og Studier grundet Fremstilling af de danske Oligochæter i faunistisk, systematisk og biologisk Henseende“ er der indkommet en Afhandling med Motto af Goethe: „Also bestimmt die Gestalt die Lebensweise des Thieres, und die Weise zu leben sie wirkt auf alle Gestalten mächtig zurück“.

Forfatteren har ikke set sig i Stand til at give en fuldstændig Besvarelse af Opgaven; af Grunde, som fremstilles i Indledningen til Afhandlingen, har han væsentlig begrænset sine Undersøgelser til de limicole Oligochæter, til Familierne Tubificidæ, Naididæ, Enchytræidæ, Lumbriculidæ og Æolosomatidæ, som han har kunnet studere mere indgaaende i forskellige Egne af Sjælland og Jylland.

Med Afhandlingen har Forfatteren indsendt en stor og smukt konserveret Samling af de af ham fundne og undersøgte Oligochæter fra forskellige Lokalteter, desuden en Samling mikroskopiske Præparater til Oplysning af Bygningen, endvidere Præparater af Ægkapsler og til Belysning af visse Sider af disse Dyrs Biologi.

Foruden en Indledning og en omfattende, kronologisk ordnet Litteraturfortegnelse indeholder selve den 395 Sider store Afhandling en systematisk Oversigt over de danske Oligochæter og 8 Afsnit, der væsentlig angaa biologiske Forhold.

Det første Afsnit udgjør henved Halvdelen af Afhandlingen; det meddeler en Oversigt over alle i Danmark fundne Oligochæter undtagen Regnormene; med ganske faa Undtagelser har Forfatteren gjenfundet de tidligere her i Landet fundne Arter, men desuden har han forøget Faunaen betydelig: ved den sidste Revision af vor Oligochætfauna (ved Levisen, 1883) angives vort Artsantal til 48; nogle faa af disse Arter maa efter Forfatteren sammendrages, men saa har han til Gjengæld kunnet tilføje ikke mindre end 25 som nye for Faunaen, deriblandt flere af Slægter, som ikke tidligere vidstes at være repræsenterede hos os. Af de 25 for Danmark nye Arter ere 9 tillige nye for Videnskaben. Ligesom dette Resultat er et Vidnesbyrd om Forfatterens Ihærdighed og Dygtighed som Samler, vidner Behandlingen af det i Henseende til Undersøgelse ingenlunde lette Stof om et ikke ringe Herredømme over Undersøgelsens Teknik og dertil om Grundighed og Paalidelighed, og Fremstillingen bærer tillige Præg af modent Overblik og Kritik. Adskillige anatomiske Forhold, der i systematisk Henseende her spille en Hovedrolle, er det lykkedes Forfatteren at udrede bedre end hidtil gjort, og han har ledsaget Fremstillingen deraf med talrige, vel udførte Originalfigurer; med Rette er herved særlig lagt Vægt paa at afbilde de for Systematiken vigtigste Organer hos de Arter, som han optiller som nye.

De øvrige Afsnit af Afhandlingen omhandle: 1) de enkelte Arters Levevis, med en samlet Oversigt over Oligochætfaunaen i de danske Søer, 2) Oligochæternes Forholdsregler imod Udtørring, 3) deres Udbredelse i Danmark, 4) Kjønnsperioden, 5) Parringen, 6) Æglægningen og Ægkapslernes Bygning, 7) Varigheden af den embryonale Udvikling og 8) af den postembryonale Udvikling indtil Kjønnsperiodens Begyndelse.

For det første Afsnits Vedkommende er det lykkedes Forfatteren for flere Former — navnlig Tubificiderne — at samle saa mange Iagttagelser, at hans Belysning af deres Levevis og Afhængighed af Omgivelserne m. m. faar en vis Helhed og Afrundethed, medens dette for andre Formers Vedkommende ikke kan siges at være naaet — en Ulighed, der er forklarlig, hvor Talen er om saa mange smaa og skjult levende Former;

men for en Del af de øvrige Afsnit (som 2, 3, 7, 8) har Forfatteren kun kunnet tilvejebringe faa og ret spredte Momenter til Besvarelse af de Spørgsmaal, som han selv opstiller, en Mangel, som han iøvrigt selv er ganske klar over. Det maa beklages, at Forfatteren ved Forplantningsfænomenerne kun har taget Hensyn til den kjønnede Formering; men han har her paa den anden Side ydet en Række nye og interessante Iagttagelser angaaende Parringen, Æglægningen og Ægkapslerne og for Tubificidernes Vedkommende givet ikke uvæsentlige Bidrag til Bestemmelsen af Kjønnsperiodens Varighed, om der kun findes én saadan Periode, om Individerne dø efter endt Forplantning eller kunne gjentage denne m. m.

I det hele vise disse Afsnit, at Forfatteren baade forstaar at iagttage og at samle sine Iagttagelser under almindelige Synspunkter, at han baade kan undersøge i den fri Natur og forstaar at supplere disse Undersøgelser med Laboratorie-Forsøg og -Iagttagelser, uden at ville bygge for meget paa disse sidste; og ligesom ved den systematiske Del af Arbejdet har man et gunstigt Indtryk af Forfatterens Paalidelighed og Færdighed i Benyttelsen af tekniske Hjælpemidler. Vi tage derfor ikke i Betænkning at indstille, at Prisen tilkjendes Forfatteren.

Kjøbenhavn i Marts 1902.

Eug. Warming.

N. V. Ussing.

Hector F. E. Jungersen.

De for Aaret 1901—1902 udsatte Prisopgaver vare:

1. *Theologi*. I Forbindelse med en Fremstilling af Symbolforpligtelses Historie indenfor den evangelisk-lutherske Kirkeafdeling gives en Vurdering af denne Forpligtelses Berettigelse og Værd saavel i Almindelighed som i dens foreliggende Former. 2. *Lovkyndighed*. Der ønskes en Fremstilling efter nyere dansk og fremmed Ret og Retsvidenskab af de almindelige Grundsætninger for Ordningen af yngre Lovs Omraade overfor ældre Lov om samme Retsforhold. 3. *Statsvidenskab*. At give en Fremstilling af Kartellernes Udvikling og Betydning i Danmark. 4. *Lægevidenskab*. Der ønskes en paa selvstændig Undersøgelse støttet Fremstilling af Læren om de af maligne Nydannelser fremkaldte Neuriter. 5. *Filosofi*. Hvilke Undersøgelser og Resultater indenfor Følelsernes Psykologi ere af særegen Betydning for Etiken? 6. *Historie*. En Fremstilling af Nationalitetsskiftet i de skaanske Landskaber i de nærmeste Slægtled efter 1658. 7. *Klassisk Filologi*. Euripides's „Herakleida“ oversættes og fortolkes. 8. *Østerlandsk Filologi*. At give en Karakteristik af Kálidása som lyrisk og episk Digter, oplyst ved Bevissteder i Text og Oversættelse. 9. *Nordisk Filologi*. Ved hvilke karakteristiske Kjendemerker have de nordiske Sprog efterhaanden adskilt sig fra de øvrige goto-germanske Sprog? 10. *Romansk Filologi*. En kritisk Redegjørelse for den spanske Romancedigtning i Middelalderen, særlig med Hensyn til dens Forhold til los cantares de gesta. 11. *Æsthetik*. En Fremstilling og Vurdering af H. C. Ørsted's Betydning for Æsthetiken. 12. *Mathematik og Astronomi*. Der ønskes en Undersøgelse af de Integraler med deres omvendte Funktioner, som høre til den Kurve, der har Ligningen $z^3 + s^3 = 1$. 13. *Kemi og Fysik*. Af Dobbeltsalte af Merkurihalogenforbindelser med Halogensalte af Alkalimetallerne ere flere bekendte i fast Tilstand. Der ønskes en paa selvstændige Forsøg grundet Undersøgelse af, hvorvidt eller i hvilket Omfang disse Dobbeltsalte, særlig Forbindelserne af Kvægsølvchlorid, ere bestandige i vandig Opløsning eller maa antages spaltede i de enkelte Salte. 14. *Naturhistorie*. Som bekendt har man efter Beliggenheden og Forløbet af de større Dalsystemer i Midtjylland formodet, at Vandløbenes Baner dér have undergaaet betydelige Forandringer siden Istiden, i Analogi med hvad der er eftervist for de nordtyske Flodsystemer. Ikke desto mindre foreligger der hidtil ingen nærmere Undersøgelser over Aaernes Forløb ved Istidens Slutning og deres senere Forandringer. Der ønskes derfor indenfor en begrænset Egn, f. Ex. Silke-

borg Egnen, gjort Undersøgelser over, hvilke Slutninger man af Terrænforholdene og den geologiske Bygning kan drage om Udviklingen af de nuværende Vandløbssystemer.

VI. Akademiske Promotioner.

I Aaret 1901—1902 have 22 Promotioner fundet Sted, idet der er tildelt 1 Æresdoktorgraden i Statsvidenskab, 2 den juridiske, 3 den statsvidenskabelige, 13 den medicinske og 2 den filosofiske Doktorgrad samt 1 den theologiske Licentiatgrad.

Cand. med. *Harald Findanus Munch-Petersen* (Lægeexamen i Juli 1896) forsvarede den 7de September 1901 sin for den medicinske Doktorgrad skrevne Afhandling: „Hudreflexerne og deres Nervebaner. En fysiologisk-klinisk Studie“. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne, Dr. Chr. Bohr og Dr. K. Faber, af Tilhørerne Professor, Dr. H. Høffding og praktiserende Læge, Dr. med. P. J. C. Dethlefsen. Graden meddelt den 27de September 1901.

Cand. med. *Kristen Isager* (Lægeexamen i Januar 1891) forsvarede den 19de September 1901 sin for den medicinske Doktorgrad skrevne Afhandling: „Nogle Træk af Tuberkulosens Optræden paa Landet“. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne, Dr. Chr. Gram og Dr. C. J. Salomonsen, af Tilhørerne praktiserende Læge, Dr. med. C. A. Blume. Graden meddelt den 5te Oktober 1901.

Prosektor ved Universitetets patologisk-anatomiske Institut *Peder Nielsen Hansen* (Lægeexamen i Januar 1895) forsvarede den 21de September 1901 sin for den medicinske Doktorgrad skrevne Afhandling: „Experimentelle, anatomiske og kliniske Studier over Nyretuberculose“. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne, Dr. N. Thork. Roving og Dr. Johs. Fibiger, af Tilhørerne ingen. Graden meddelt den 12te Oktober 1901.

Cand. med. *Carl Henrik Johannes Alexander Wiirtzen* (Lægeexamen i Juli 1893) forsvarede den 10de Oktober 1901 sin for den medicinske Doktorgrad skrevne Afhandling: „Studier over den personlige Tilregnelighed i psykologisk og strafferetlig Henseende. En retsmedicinsk Undersøgelse“. Paa Embeds Vegne opponerede Professor, Dr. K. Faber og Overlæge ved Kommunehospitalet, Dr. A. Friedenreich, af Tilhørerne Professor, Dr. jur. V. Bentzon. Graden meddelt den 28de Oktober 1901.

Skuespiller ved det kgl. Theater, Cand. philos. *Karl Mantzius* (se Univ. Aarb. f. 1900—1901 S. 731—32) forsvarede den 29de Oktober 1901 sin for den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling: „Engelske Theaterforhold i Shakespearetiden“. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne, Dr. Jul. Paludan og Dr. O. Jespersen, af Tilhørerne Docent, Dr. Ad. Hansen. Handlingen styredes af Professor, jur. & phil. Joh. Steenstrup som Prodekan i Stedet for Dekanus, Professor, Dr. Jul. Paludan. Graden meddelt den 18de November 1901.

Cand. jur. *Holger Federspiel* (fuldstændig juridisk Embedsexamen i Januar 1898) forsvarede den 19de November 1901 sin for den juridiske Doktorgrad skrevne Afhandling: „Begrebet Interesse i Læren om Forsikring. Et Bidrag til Skadeserstatningslæren“. Paa Embeds Vegne oppo-